

**museu nacional arqueològic
de Tarragona**

UN VIATGE A LA CULTURA ROMANA

**SERVEIS I ACTIVITATS DIDÀCTIQUES
2018 - 2019**

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	3
LES SEUS	4
- Plànol	5
LES ACTIVITATS	9
- Visites Lliures	10
- Visites Guiades	11
- Visites Teatralitzades	12
- Tallers	13
- Itineraris	27
- Activitats per famílies	28
SERVEIS I MATERIALS	29
INFORMACIÓ I RESERVES	31

PRESENTACIÓ

Aquest curs 2018-2019, el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona us dona la benvinguda en una nova seu: **el Tinglado 4 del Port de Tarragona**.

Mentre es duen a terme les obres a l'edifici de la plaça del Rei, l'**exposició TARRACO/MNAT** trasllada a un emplaçament excepcional de la ciutat l'essència del museu. L'essència de la Tàrraco romana, de les col·leccions del MNAT i del tarannà d'un museu abocat al servei i a la divulgació de la nostra història i del nostre patrimoni.

A l'exposició trobareu el mosaic de la Medusa, la Nina d'ivori, els retrats imperials i un munt d'objectes quotidians i d'ús personal d'entre les més de dues-centes peces de la col·lecció del museu que ara són exhibides amb una nova presentació.

I com sempre, hi trobareu també una oferta de propostes didàctiques pensades per a tothom, adults, joves i petits. L'observació, el joc, el diàleg, la descoberta... són eines que a través de tallers i visites us permetran fer un nou i apassionant viatge a la cultura romana.

Aquest curs 2018-2019 us esperem al Museu i Necròpolis Paleocristians, a la Vil·la dels Munts, al Conjunt monumental de Centcelles, al Teatre romà i a la nova seu temporal del Tinglado 4.

Benvinguts!

SEUS DEL MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA

- 1- Museu Arqueològic**
- 2- Exposició "Tàrraco / MNAT" (Tinglado 4)**
- 3- Museu i Necròpolis Paleocristians**
- 4- Teatre romà**
- 5- Serveis Centrals**
- 6- Conjunt monumental de Centcelles (Constantí)**
- 7- Vil·la romana dels Munts (Altafulla)**
- 8- Torre dels Escipions**
- 9- Arc de Berà (Roda de Berà)**

COMUNICACIONS

- 10- Estació de trens**
- 11- Estació d'autobusos**
- 12- Autobús urbà línia 8**

PARCS PÚBLICS

- 13- Parc de la ciutat**
- 14- Camp de Mart**
- 15- Parc del Miracle**

El Museu Nacional Arqueològic de Tarragona està format pels següents equipaments:

1- MUSEU ARQUEOLÒGIC

Actualment es troba procés de remodelació. El 16 d'abril de 2018 s'inicià la primera fase dels treballs de condicionament i modernització de les instal·lacions d'aquesta seu central.

www.mnat.cat/museu-arqueologic

2- EXPOSICIÓ "TÀRRACO / MNAT" (TINGLADO 4)

Durant el període en que es desenvolupen les obres de la seu central, es pot visitar aquesta exposició de síntesi de l'evolució de Tàrraco des de època preromana fins al període tardoantic, amb una selecció de peces que configuren les col·leccions del MNAT, algunes de les quals no havien estat exposades.

www.mnat.cat/tinglado-4

3- MUSEU I NECRÒPOLIS PALEOCRISTIANS

Ens acosten al món de les creences, els rituals, les cerimònies i els costums desenvolupats en època romana en relació al món de la mort, a través del contingut temàtic del Centre d'Interpretació dedicat al "Món de la mort a Tàrraco" —on s'exposen les principals peces recuperades a les excavacions de la Necròpolis Paleocristiana—, així com de la presentació museogràfica de la Necròpolis conservada *in situ*.

www.mnat.cat/museu-i-necropolis-paleocristians

4- TEATRE ROMÀ

Es conserven restes de les tres parts fonamentals de l'edifici, *cavea* (graderia), *orchestra* (hemicicle al peu de la graderia) i *scaena* (l'espai escènic), que es poden veure des del mirador informatiu d'accés lliure. L'abril de 2018 es van presentar les obres de la primera fase del projecte de posada en valor d'aquest monument.

www.mnat.cat/teatre

5- SERVEIS CENTRALS

En aquest edifici, situat al costat de la Necròpolis Paleocristiana, es troben els serveis centrals del MNAT (gestió, administració, conservació, restauració, etc.), així com la biblioteca i els arxius gràfics i documentals.

6- CONJUNT MONUMENTAL DE CENTCELLES (CONSTANTÍ)

Aquest conjunt tardoromà ha esdevingut un monument clau de l'art paleocristià. En una de les seves estances, conservada en la seva totalitat, es pot contemplar el mosaic de cúpula de temàtica cristiana més antic del món romà, amb escenes de l'Antic i del Nou Testament, de les quatre estacions i de personatges entronitzats.

www.mnat.cat/conjunt-monumental-de-centcelles

7- VIL·LA ROMANA DELS MUNTJ (ALTAFULLA)

Un dels principals conjunts d'Hispania en la seva categoria. S'han descobert un important nucli residencial i un conjunt termal amb rics elements decoratius escultòrics i arquitectònics de la que va ser, durant el segle II dC, la residència d'un dels duumvirs de la ciutat de Tàrraco, *Caius Valerius Avitus*, i la seva dona, *Faustina*.

www.mnat.cat/villa-romana-dels-munts

8- TORRE DELS ESCIPIONS

Monument funerari en forma de torre, construït a la primera meitat del segle I dC al costat de la Via Augusta. A la façana es poden veure dues figures, que representen Atis, divinitat oriental funerària. Erròniament aquestes es van identificar amb els germans Escipions i van donar el nom amb el qual es coneix el monument.

www.mnat.cat/torre-dels-escipions

9- ARC DE BERÀ (RODA DE BERÀ)

Arc honorífic situat en el traçat de la Via Augusta, considerat un dels monuments més emblemàtics de la cultura romana a Catalunya. Fou erigit per disposició testamentària de Luci Licini Sura, entre el 15 i el 5 aC i dedicat a l'emperador August.

www.mnat.cat/arc-de-bera

VISITES LLIURES

• VISITA A L'EXPOSICIÓ "TÀRRACO/MNAT"

Una visió de síntesi del naixement i de l'evolució de la ciutat romana de Tàrraco i del seu paper en la romanització d'Hispania, ubicada al Tinglado 4 del Port de Tarragona.

• VISITA A L'EXPOSICIÓ "EL MÓN DE LA MORT A TÀRRACO:

Museu i Necròpolis Paleocristians de Tarragona". Un recorregut pels aspectes relacionats amb la mort a l'època romana a través del Centre d'Interpretació i de les restes conservades in situ de la Necròpolis paleocristiana.

• VISITA AL CENTRE D'INTERPRETACIÓ I A L'ITINERARI DE LA VIL·LA ROMANA DELS MUNTS

Per conèixer com era una vil·la de l'entorn de Tàrraco i la seva evolució.

• VISITA AL CONJUNT MONUMENTAL DE CENTCELLES

El món romà a la tardoantiguitat. Un monument clau de l'art paleocristià.

• MIRADOR INFORMATIU DEL TEATRE ROMÀ

Informació bàsica sobre aquest monument i la seva història.

Aquestes activitats es desenvolupen sense monitoratge. Tarifes segons tipus de grup i preus vigents. Es recomana fer la reserva amb antelació. Per a la preparació de les activitats es pot comptar amb la informació que trobareu al web del museu www.mnat.cat

VISITES GUIADES

- EXPOSICIÓ "TÀRRACO/MNAT" (TINGLADO 4)
- MUSEU I NECRÒPOLIS PALEOCRISTIANS DE TARRAGONA
- TEATRE ROMÀ DE TÀRRACO
- VIL·LA ROMANA DELS MUNT (ALTAFULLA)
- CONJUNT MONUMENTAL DE CENTCELLES (CONSTANTÍ)

PÚBLIC: Educació Primària, ESO, Batxillerat, Cicles formatius i universitaris, Educació Especial, Educació en el lleure, famílies i altres grups.

GRUPS: màxim 30 persones.

DURADA: 1 h

PREU: 70 € per grup de dimarts a divendres. 85 € per grup caps de setmana i festius.

Al preu de la visita s'ha d'afegir el de l'entrada al centre, que serà el que correspongui en cada cas, d'acord amb els preus vigents.

LLENGÜES: Català, castellà, anglès, francès.

OBSERVACIONS: Indispensable reserva prèvia.

VISITES TEATRALITZADES

• VISITA GUIADA PER CAIUS I FAUSTINA, SENYORS DE LA VIL·LA.

LLOC: Vil·la romana dels Munts (Altafulla)

PÚBLIC: Altres grups.

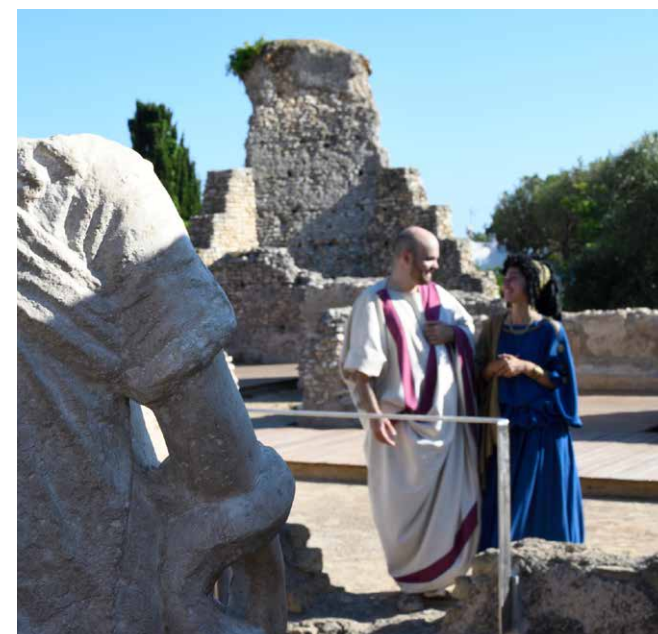
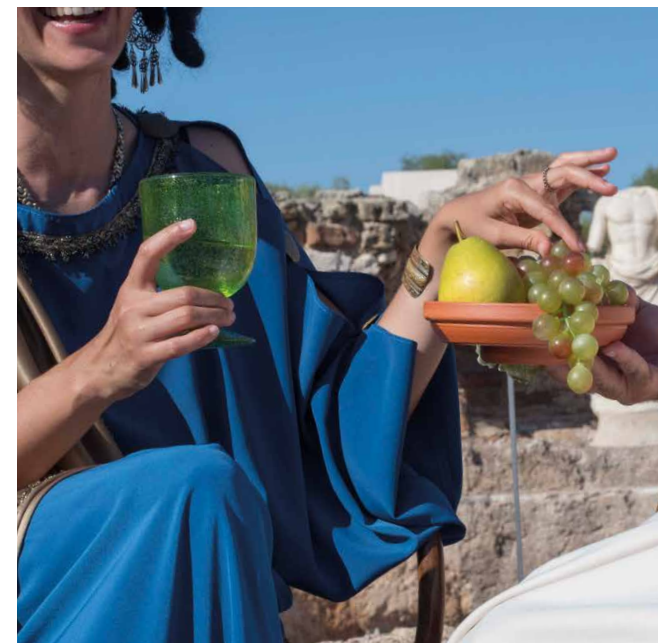
DURADA: 2 h

PREU: 150 € (grups inferiors a 30 persones). 5 € per persona (grups superiors a 30 persones)

Al preu de la visita s'ha d'afegir el de l'entrada al centre, que serà el que correspongui en cada cas, d'acord amb els preus vigents.

LLENGÜES: Català, castellà, anglès, francès.

OBSERVACIONS: Indispensable reserva prèvia.

TALLERS

DIVERTIM-NOS AMB ELS ROMANS!

Taller d'iniciació a la Història.

PER JÚPITER!...ENTRAREM A L'OLIMP?

Una introducció al món de la mitologia clàssica.

RETROBEM-NOS A TÀRRACO

Taller de descoberta de Tàrraco.

VIATJA A TÀRRACO! *

Un recorregut per l'exposició "Tàrraco/MNAT", per descobrir la ciutat de Tàrraco de la mà d'un explorador.

PERSEU, EL SANT JORDI GREC

La història d'un heroi molt proper

VINE AL MUSEU I QUEDA'T DE PEDRA

Una manera lúdica i participativa d'aproximar-se a la cultura romana

PASSA UN MATÍ DE TEATRE

Una proposta per a conèixer l'època romana a través dels espectacles teatrals

RE-VIURE

Conèixer la vida en època romana, a partir dels vestigis que ens han quedat dels rituals funeraris.

ENCAIXA LA HISTÒRIA!

Taller d'Arqueologia: una introducció a la metodologia científica.

CAIUS I FAUSTINA US CONVIDEN A LA VIL·LA

Taller de descoberta de la vil·la dels Munts.

US PORTEM A L'HORTUS! *

Conèixer la importància dels jardins i les plantes i el seu ús en el món romà.

DELS MUNTS A TAMARIT

Itinerari guiat per conèixer l'entorn natural de l'època romana a l'actualitat.

AL TALLER DE TERENCI CÀNDID...

Construcció i decoració d'un edifici romà: Centelles.

CENTELLES, UN CÒMIC EN MOSAIC!

Una aproximació a la societat tardoromana a partir de les imatges del mosaic de Centelles

EDUCACIÓ INFANTIL	EDUCACIÓ PRIMÀRIA CICLES INICIAL I MITJA	EDUCACIÓ PRIMÀRIA CICLE SUPERIOR	ESO	BATXILLERAT	EDUCACIÓ ESPECIAL	EDUCACIÓ EN EL LLEURE
✓	✓				✓	✓
	✓					✓
		✓	✓			✓
	✓	✓	✓		✓	✓
✓	✓					✓
	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓		✓	✓
		✓	✓	✓		✓
		✓	✓	✓		✓
	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓			✓
		✓	✓			✓
		✓	✓			✓
	✓					✓

* ACCESSIBILITAT

Divertim-nos amb els romans!

Taller d'iniciació a la Història

Utilitzant el joc com a base, pretén iniciar en el concepte de la Història a nens i nenes que tenen una relació amb el medi però que encara no han estat introduïts en els temes de periodització. Per als més petits, l'activitat es desenvolupa fonamentalment a partir de l'experimentació dels jocs.

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Educació Infantil, Educació Primària (Cicle inicial i mitjà), Educació Especial, Educació en el lleure i famílies.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 1 h 30' / 2 h

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Introduir en el concepte del passat.
- Iniciar en el concepte de l'herència i la transmissió cultural.
- Incitar l'interès pel patrimoni i la història.

Contingut:

- Un conte, en el qual es narra la història d'un nen –Corneli– a través dels seus jocs i dels espectacles públics.
- Un recorregut per l'exposició "Tàrraco/MNAT", a la recerca dels elements de jocs i espectacles, utilitzant el material que es facilita a cada nen o nena.
- Un aprenentatge i una experimentació actius de diferents jocs d'època romana.
- Una visita a un dels edificis públics d'espectacles que ens resten de Tàrraco (amfiteatre, circ, teatre). Aquesta activitat és opcional i no està dirigida des del Museu.

Treballs posteriors

- El Museu facilita, amb el quadern de suport, material per a poder realitzar treballs posteriors al taller.

Per Júpiter! ... entrarem a l'Olimp?

Una introducció al món de la mitologia clàssica

A través de la narració de quatre històries de déus i herois —una d'amor (Apol·lo i Dafne), de lluita contra el monstre (Perseu i la Medusa), d'herois molt esforçats (Hèrcules i el lleó de Nèmea) i del cicle de la natura (Plutó i Prosèrpina)— i d'un joc-itinerari es proposa entrar en contacte amb el món de la mitologia clàssica i compartir l'Olimp, la residència sagrada.

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Educació Primària (Cicle inicial, mitjà i superior – 5è), Educació en el lleure i famílies.

GRUPS: màxim 30 persones.

DURADA: 2 h. Preu: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20).

MATERIAL: facilitat pel Museu.

Objectius:

- Apropar els fonaments de les creences del món romà.
- Introduir al coneixement dels déus olímpics i a la seva iconografia procedent de la ciutat romana de Tàrraco.
- Presentar mites i llegendes generats a partir dels personatges mitològics, les seves històries en relació a les ciutats, els cicles de la vida, etc.
- Veure de quina manera la mitologia grega i romana formen part dels nostres referents culturals.
- Incitar l'interès pel patrimoni i la història.

Contingut:

- Narració de quatre històries de déus i herois, que ens permeten introduir alguns dels personatges que formaran part del joc-itinerari.
- Joc-itinerari desenvolupat a l'exposició "Tàrraco/MNAT" a partir dels protagonistes de les quatre històries explicades a la narració, en què el grup —dividit en quatre— ha de resoldre una sèrie de proves (12 en total) a través de les quals poder guanyar els diferents atributs dels déus que els permetran entrar a l'Olimp.
- Obtenció de les "caixes mitològiques" amb els elements de les quatre històries explicades —el cap de la Medusa, la corona de llorer d'Apol·lo, les flors de Prosèrpina i la pell del lleó de Nèmea— i arribada a l'Olimp.

Retrobem-nos a Tàrraco

Taller de descoberta de Tàrraco

A partir de la identificació de sis personatges que representen la totalitat de la societat de Tàrraco, i que es van descobrir al llarg del recorregut per l'exposició "Tàrraco /MNAT", es pot fer una aproximació a diferents aspectes de la vida dels romans: com i a on vivien, com era la població, com vestien, com era la seva educació, l'alimentació, les diversions, el comerç, les creences...

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Cicle Superior de l'Educació Primària, ESO i Educació en el lleure.

GRUPS: màxim 30 persones.

DURADA: 2 h

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Conèixer de manera globalitzadora, i a partir d'una sèrie de preguntes significatives, els principals trets de la vida en una ciutat romana –Tàrraco– a través de les restes que conserva el Museu.
- Aproximar-nos als conceptes de canvi, permanència, seqüenciació i periodització.
- Aprendre a extreure informació a partir de l'observació directa de les restes materials.
- Conèixer què és i quina funció té el Museu, tot realitzant una primera aproximació global.
- Valorar el patrimoni.

Contingut:

- Joc de descoberta i simulació a través del contingut de sis maletes. Cadascuna d'elles conté els elements identificatius de cada personatge, que els participants –treballant en grups– han de descobrir, tot recorrent l'exposició, ajudats pel seu quadern de pistes.
- Utilització de reproduccions de les peces del Museu, així com altre material d'animació, que permet experimentar cadascun dels temes introduïts, des del valor de la moneda fins a la indumentària.
- Conclusió de l'activitat realitzant una síntesi amb tots els personatges, la qual cosa permet fer una aproximació final a Tàrraco.

Viatja a Tàrraco!

Un recorregut per l'exposició "Tàrraco/MNAT" per a descobrir la ciutat de Tàrraco convertits en exploradors

Amb el format d'una aventura guiada per un explorador, que té com a finalitat la descoberta de la ciutat de Tàrraco, es proposa un recorregut a través de les peces del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, on poder apreciar les característiques d'aquesta ciutat al segle II dC i de la vida a l'època romana. La descoberta del nom de la ciutat, dels seus edificis públics, de les seves cases, de les diversions, la vida quotidiana, l'alimentació, el transport, la seva gent o la indumentària són alguns dels aspectes que —d'una manera viscuda i amb l'ajut dels elements que va incorporant l'"explorador"— permet realitzar aquesta proposta. Una oportunitat per a fer, després de quasi dos mil anys, un viatge a Tàrraco!

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Educació Primària, ESO, Educació en el lleure, Educació especial, famílies i altres grups.

Adaptada per a persones cegues o amb dificultats visuals en col·laboració amb l'ONCE.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 2 h

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Conèixer el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, centre de conservació de les restes materials procedents de la ciutat romana de Tàrraco.
- Descobrir la ciutat romana de Tàrraco, a través de les seves restes materials que es poden veure a l'exposició Tàrraco/MNAT.
- Aprendre a extreure informació a partir de l'observació directa de les restes materials.
- Conèixer els trets més rellevants de la vida quotidiana a les ciutats romanes i dels seus ciutadans.
- Conèixer què és i quina funció té el Museu, tot realitzant una primera aproximació global.
- Valorar el nostre passat i el patrimoni.

Contingut:

- Recorregut per l'exposició "Tàrraco/MNAT" guiat per un explorador, tot cercant les característiques principals de la ciutat romana de Tàrraco.
- Utilització del plànol de la ciutat per tal de realitzar el viatge per l'exposició "Tàrraco/MNAT" que ens permet descobrir i conèixer Tàrraco, a partir de diversos enigmes que s'han de resoldre: el nom de la ciutat, la seva composició urbana, les característiques de les seves cases, els seus espectacles públics, la vida quotidiana, l'economia, l'alimentació i l'organització social.
- Utilització de reproduccions i imatges de les peces de l'exposició, per tal de concretar cadascun dels temes introduïts.

Perseu, el Sant Jordi grec

La història d'un heroi molt proper

Partint del paral·lelisme entre la llegenda de Sant Jordi i el mite de Perseu i Andròmeda, representat en el conegut mosaic de la Medusa procedent de Tàrraco, l'activitat ens permet conèixer alguns dels protagonistes de la mitologia clàssica.

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Educació Infantil i Educació Primària, Famílies i Educació en el lleure.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 1 h 30'

PREU: 70 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Introduir la història i la cultura romana a través de mites i llegendes que ens són properes.
- Apropar el coneixement del patrimoni de Tàrraco d'una manera participativa.
- Incitar l'interès pel patrimoni i la història.

Contingut:

- Introducció sobre l'escriptura romana en diferents suports.
- Pràctiques d'escriptura en tauletes encerades.
- Narració de la història de Perseu i Andròmeda davant del mosaic de la Medusa.
- Elaboració d'una rosa a partir de la imatge representada en la iconografia de la Primavera al mosaic de la cúpula del Conjunt monumental de Centcelles.

Vine al Museu i... queda't de pedra!

Una manera lúdica i participativa d'aproximar-se a la cultura romana

Partint del món de l'escultura romana, del seu valor, de la seva significació i del seu paper com a comunicador en el món social i polític, en el si d'una civilització tan complexa com la romana (de la qual som hereus), es proposa una aproximació al món romà participativa i lúdica.

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Educació Primària (cicle Mitjà i Superior), ESO, Batxillerat, Educació Secundària Postobligatòria, Educació Especial, Educació en el lleure i famílies.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 2 h

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: Quadern de treball, fotocòpies, tisores i barra adhesiva (facilitats pel Museu).
Fotografia tipus carnet o fotocòpia d'una fotografia tipus carnet (aportada per cada participant en el taller).

Objectius:

- Conèixer l'estructura social, política i urbana de la civilització romana.
- Fer una aproximació a la cultura romana a través d'un tret molt característic d'aquesta: el retrat i la seva utilització com a transmissor d'un model de civilització.
- Fer paral·lelismes amb la nostra cultura.
- Incitar a la valoració del patrimoni i la història per a la vida present.

Contingut:

- Introducció al món de l'escultura romana.
- Recorregut per l'exposició Tàrraco/MNAT en relació a les peces d'escultura.
- Realització d'un retrat romà.
- Emplaçament d'aquests retrats en la ciutat romana i en els seus edificis públics i privats.

Passa un matí de teatre!

Una proposta per a conèixer l'època romana a través dels espectacles teatrals

A través de les peces procedents del teatre de Tàrraco, que varen servir per a la seva construcció i decoració i que es conserven al museu, es proposa descobrir com era aquest edifici dedicat a les representacions teatrals, conèixer quins espectacles s'hi realitzaven i com es feien, apropar-se a la representació teatral, convertint-se en actors romans per posar en escena una síntesi de *La comèdia del fantasma de Plaute*, per acabar realitzant cadascú la seva pròpia màscara teatral. Una manera diferent d'apropar-se a la cultura romana a través d'un dels seus espectacles públics més significatius.

LLOC: Tinglado 4 del Port de Tarragona.

PÚBLIC: Educació Primària, ESO, Educació en el lleure, Educació especial, famílies i altres grups.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 2 h

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Descobrir el teatre de Tàrraco, a través de les seves restes materials conservades al museu.
- Facilitar el coneixement del que eren i què significaven els espectacles teatrals.
- Conèixer les característiques més rellevants del teatre romà i dels principals elements que conformaven els espectacles.
- Valorar el nostre passat i el patrimoni.

Contingut:

- Recorregut per l'exposició Tàrraco/MNAT a la recerca dels elements constructius i decoratius, procedents del teatre.
- Recerca per l'exposició Tàrraco /MNAT dels objectes que ens faciliten imatges dels elements utilitzats en les representacions teatrals en època romana.
- Utilització de màscares per a la representació teatral.
- Creació d'una màscara teatral per part de cada participant.

Re-viure

Conèixer com era la vida a Tàrraco, a partir de les creences i tradicions a l'entorn de la mort

Convertits en investigadors, els participants hauran d'esbrinar quina història s'amaga darrere d'algunes de les restes funeràries que es van recuperar a les excavacions de la Necròpolis Paleocristiana de Tàrraco. Partint d'una sèrie d'evidències, hauran de consultar diferents fonts, que els aniran aportant noves dades, les quals, un cop analitzades en conjunt, els permetran re-viure la història d'aquestes persones: els seus noms, les edats, les professions o, fins i tot, l'aparença física. Per finalitzar, una posada en comú dels personatges estudiats els permetrà apropar-se al coneixement de Tàrraco. Una proposta que permet, també, apropar-se a la importància de la mort en totes les cultures.

LLOC: Museu i Necròpolis Paleocristians.

PÚBLIC: Cicle Mitjà i Superior de l'Educació Primària, ESO, Batxillerat, Educació en el lleure, famílies i altres grups.

GRUPS: màxim 30 persones.

DURADA: 2 h

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu.

Objectius:

- Inculcar l'esperit d'investigació, aprenent a extreure dades a partir de l'anàlisi directe i indirecte de diferents materials.
- Conèixer el mètode científic de l'arqueologia, i entendre-la com una ciència multidisciplinària.
- Apropar els continguts del Museu d'una manera atractiva i entenedora.
- Valorar el nostre passat i el patrimoni.
- Fomentar el treball en equip, i la col·laboració entre diferents grups.

Contingut:

- Amb el format d'un laboratori d'investigació, s'organitzen sis equips de treball que elaboraran la recerca sobre sis personatges.
- El treball de recerca es realitza a través de diferents "departaments": el d'arqueologia, on podran conèixer els diferents tipus d'enterraments existents en època romana; el d'antropologia física, per conèixer les característiques físiques o l'edat del difunt; el de simbologia, on conèixer els rituals entorn a la mort i interpretar els missatges iconogràfics i el d'epigrafia, on es recuperen els noms i les dades sobre els diferents personatges. Els participants han de consultar aquest "departaments", per tal de completar la informació dels seus personatges i resoldre els seus casos.
- Utilització d'imatges i reproduccions de materials recuperats a la Necròpolis paleocristiana, com a punt de partida de l'activitat. - Posada en comú dels resultats dels diferents grups, amb l'objectiu d'obtenir una visió global, analitzant el tema des del punt de vista més adient per a cada grup.

Encaixa la Història!

Taller d'Arqueologia: una introducció a la metodologia científica

L'arqueologia, com a ciència pluridisciplinar i experimental, permet fer una aproximació als plantejaments científics per a l'estudi de diferents matèries, facilitant el contacte amb els mètodes d'investigació, els procediments d'anàlisi, la formulació d'hipòtesis i la seva verificació. Un dels objectius és, doncs, estimular el pensament crític i facilitar la comprensió del mètode hipoteticodeductiu.

LLOC: Museu i Necròpolis Paleocristians.

PÚBLIC: Cicle Superior de l'Educació Primària, ESO, Batxillerat, Educació Secundària Postobligatòria, Educació en el lleure i famílies.

GRUPS: màxim 30 persones

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

DURADA: 2 h 15'

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Sensibilitzar sobre el significat del concepte de patrimoni arqueològic, utilitzant com a exemple el passat romà de la ciutat de Tarragona.
- Proporcionar un coneixement sobre què és la ciència arqueològica.
- Fomentar l'interès pel nostre passat.
- Conscienciar sobre la necessitat de valorar i de protegir el nostre patrimoni.
- Introduir en la metodologia científica, aplicable a qualsevol matèria.

Contingut:

- Introducció a l'arqueologia a partir de comentaris de diapositives.
- Coneixement del mètode estratigràfic i de l'evolució de la història a través d'un joc de calaixos, imatges i peces.
- Excavació d'un nivell d'ocupació i interpretació a través de les restes localitzades.
- Anàlisi de les dades obtingudes i recorregut per la cultura material conservada al Museu.

Caius i Faustina us conviden a la vil·la

Taller de descoberta de la Vil·la dels Munts

A partir de la invitació a la vil·la per part dels seus propietaris, els nois i les noies coneixen i participen en el que devia ser la vida quotidiana en aquell entorn a l'època romana, a través del recorregut per la vil·la, guiat per Faustina o per Caius, i de la manipulació i ubicació de reproduccions d'objectes que hi procedeixen.

LLOC: Vil·la romana dels Munts.

PÚBLIC: Educació Primària, ESO, Batxillerat, Educació Especial, Educació en el lleure, famílies i altres grups.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 2 h

PREU: 90 € (grups inferiors a 20). 4,5 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Conèixer el significat i la importància de les vil·les en el món romà.
- Conèixer les principals característiques de la Vil·la dels Munts a partir de l'observació directa d'aquest important jaciment.
- Fer una aproximació a la vida quotidiana de l'època romana a partir del coneixement de les activitats que es duïen a terme a la vil·la.
- Ser capaços, a partir de l'observació directa i de la manipulació d'alguns objectes i reproduccions extrets d'aquest jaciment, de contextualitzar-los i situar-los al lloc que els correspondria dins la vil·la.
- Valorar i respectar el patrimoni i conscienciar-se de la importància de la seva conservació.

Contingut:

- Itinerari guiat per Faustina o per Caius —senyors de la vil·la— que, vestits d'època, introdueixen els participants en el coneixement del que seria la seva casa en els seus diferents usos: residencial, agrícola i de lleure.
- Abillament adient a l'època i utilització d'un quadern d'activitats relacionades amb les diferents parts de la vil·la.
- Manipulació de reproduccions i situació en el context de la vil·la.

Important! Aquesta activitat es realitza a l'exterior i, per tant, està exposada a les inclemències del temps. En cas que no es pogués desenvolupar en la data concertada, es podrà canviar el dia de la reserva.

Us portem a l'hortus!*

Conèixer la importància dels jardins i les plantes i el seu ús en el món romà

Tot utilitzant una metodologia basada en l'experimentació, a partir de l'hortus experimental construït a la Vil·la romana dels Munts, de la relació amb els elements patrimonials procedents de Tàrraco —que ens acosten al coneixement de l'entorn natural i paisatgístic d'època romana— i dels textos clàssics —que ens faciliten una visió d'aquesta realitat de primera mà— es proposa un apropament als jardins romans per a conèixer les seves característiques, les espècies que s'hi conreaven, així com els seus usos. Una proposta d'apropament al coneixement històric des de la unió del patrimoni cultural amb el patrimoni natural.

LLOC: Vil·la romana dels Munts.

PÚBLIC: Educació Primària, Educació en el lleure, famílies i altres grups. **És adaptable per a persones cegues o amb dificultats visuals.**

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 2 h

PREU: 90 € (grups inferiors a 20). 4,5 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Conèixer l'ús i el significat de les plantes en el món romà.
- Aprendre a utilitzar i interpretar diferents fonts històriques per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir factors explicatius de les accions humanes.
- Apropar-se a la formalització dels jardins i a la seva funció dins la casa romana, exemplificat en la vil·la dels Munts (Altafulla).
- Conèixer i valorar el passat i el patrimoni.
- Reflexionar sobre la importància de l'entorn natural i la seva salvaguarda.

Contingut:

- Coneixement de les característiques principals de la vida al camp, a través d'una selecció de textos clàssics que en fan referència, així com de les plantes i arbres coneguts pels romans, a través de la iconografia procedent de Tàrraco.
- Identificació de les plantes i els arbres en el jardí experimental —realitzat a la Vil·la dels Munts— a través dels sentits: olorar, veure, tocar, tastar.
- Coneixement i experimentació de les feines de jardineria i horticultura.
- Apropament a la utilització de les plantes amb la realització d'un ungüent o perfum.

Important! L'activitat es realitza a l'exterior i, per tant, està exposada a les inclemències del temps. En cas que no es pogués desenvolupar en la data concertada, es podrà canviar el dia de la reserva.

(*) Aquesta activitat ha estat fruit d'un projecte de col·laboració Comenius Regio entre les ciutats d'Orléans i Tarragona, en el qual han participat l'Ajuntament de Tarragona (Institut Municipal d'Educació i Museu d'Història), l'Escola de Pràctiques de Tarragona, l'Institut de Ciències de l'Educació de la URV, l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA – Centre Mas de Bover. Constantí) i el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

Al taller de Terenci Càndid...

Construcció i decoració d'un edifici romà: Centcelles

El conjunt tardoromà de Centcelles, permet fer una aproximació directa a temes com la construcció arquitectònica i la decoració d'edificis en època romana.

LLOC: Conjunt monumental de Centcelles.

PÚBLIC: Cicle Superior de l'Educació Primària, ESO, Educació en el lleure i famílies.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 2 h 30'

PREU: 90 € (grups inferiors a 20). 4,5 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Conèixer el significat i la importància del territori en època romana.
- Conèixer les principals característiques del conjunt tardoromà de Centcelles a partir de l'observació directa d'aquest important jaciment.
- Fer una aproximació a les seves característiques constructives i decoratives.
- Ser capaços, a partir de l'observació directa i de la manipulació d'alguns objectes i reproduccions, de contextualitzar-los i situar-los.
- Incitar a la valoració i al respecte del patrimoni i conscienciar de la importància de la seva conservació.

Contingut:

- Recorregut per les diferents parts de l'edifici, a partir de la descoberta d'un personatge –l'hipotètic arquitecte de Centcelles– que s'amaga rere els estris i les peces contingudes al bagul que farà de fil conductor de l'activitat. Introducció de temes relacionats amb els sistemes constructius.
- Construcció de la planta de Centcelles a partir de la utilització de figures geomètriques en dues i tres dimensions, que reproduïen els espais conservats del conjunt monumental.
- Experimentació de diferents aspectes de la construcció i decoració d'edificis en època romana: construcció del mur; construcció de la columna; construcció de l'arc i la volta; construcció de la teulada; apropament a la pintura mural i experimentació de la tècnica constructiva d'un mosaic.
- Recorregut per la iconografia del mosaic de la cúpula, a partir de la recerca d'una selecció d'imatges.

Centcelles, un còmic en mosaic!

El testimoni d'una època a través de les imatges que ens ha llegat aquest passat

El mosaic, que decora la cúpula d'una de les estances del conjunt monumental de Centcelles, ens explica un munt d'històries de la vida i dels costums de la societat de l'època romana als segles IV-V dC.

LLOC: Conjunt monumental de Centcelles.

PÚBLIC: Educació Infantil, Educació Primària (cicle inicial), Educació en el lleure i famílies.

GRUPS: màxim 30 persones

DURADA: 1 h 30'

PREU: 80 € (grups inferiors a 20). 4 € per persona (grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu

Objectius:

- Aprendre a llegir les imatges, que ens ha llegat el passat i interpretar-les, lligant-les a un discurs que sigui entenedor i proper a la nostra realitat.
- Conèixer la vida quotidiana d'època romana i l'evolució dels seus costums i de les seves activitats.
- Fer una aproximació a les característiques del conjunt monumental de Centcelles.
- Conèixer la forma d'expressió artística que representa el mosaic i elaborar-ne un.
- Incitar a la valoració i al respecte del patrimoni i conscienciar de la importància de la seva conservació.

Contingut:

- Contextualització del conjunt monumental de Centcelles i aproximació a la seva història a partir de les imatges contingudes al mosaic que decora la cúpula d'una de les seves estances.
- Recerca d'una selecció d'imatges de la cúpula i la seva ubicació.
- Introducció a l'elaboració d'un mosaic i activitat pràctica sobre els seus procediments.
- Elaboració d'un mosaic a partir d'una selecció d'elements representats en el mosaic de la cúpula.

ITINERARIS

Dels Munts a Tamarit

Un recorregut per l'entorn natural de l'època romana a l'actualitat

Itinerari guiat, a peu des de la Vil·la romana dels Munts a la platja de Tamarit i a la desembocadura del riu Gaià per recuperar l'entorn natural d'una àrea estructurada a partir de l'existència del riu Gaià i d'una via de comunicació important, la Via Augusta.

PÚBLIC: Cicle Superior d'Educació Primària, ESO, Batxillerat, Educació en el lleure, famílies i altres grups.

GRUPS: màxim 30 persones.

DURADA: 3 h

PREU: 100 € (grups inferiors a 20) / 120 € (caps de setmana, grups inferiors a 20).

5€ per persona (grups superiors a 20) / 6 € per persona (caps de setmana, grups superiors a 20)

MATERIAL: facilitat pel Museu.

Objectius:

- Reflexionar sobre la importància de l'entorn natural i la seva salvaguarda.
- Conèixer l'evolució històrica a través del coneixement de l'entorn natural.
- Conèixer els processos d'antropització d'un espai natural.
- Col·laborar en la conscienciació de respecte a la natura i en l'educació ambiental.

Contingut:

- Observació del context general i del paisatge a l'inici del recorregut.
- Coneixement de la Vil·la romana dels Munts, a partir de l'hortus, com element fonamental de la seva estructuració.
- Coneixement de les principals espècies d'arbres, fruiters, plantes ornamentals, medicinals i aromàtiques, a partir de l'hortus experimental de la Vil·la romana dels Munts.
- Observació dels principals elements del recorregut general de la platja fins a la muntanya de Sant Joan: restes dels banys de la platja de la Vil·la romana dels Munts, Botigues de Mar (antics magatzems de pescadors), Roca del Gaià (búnquer, des del qual es pot observar la plana de Tamarit amb la platja en primer terme) i desembocadura del riu Gaià, Espai d'Interès Natural i Reserva de Fauna Salvatge.
- Recorregut per l'itinerari adaptat per la riba del riu Gaià.
- Descoberta dels diferents centres d'interès del Centre d'educació ambiental de l'Hort de la Sínia: hortets didàctics, jardí dels sentits, etc.

Aquesta activitat es desenvolupa amb monitoratge i cal fer la reserva amb antelació.

ACTIVITATS PER FAMÍLIES

Des del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona us proposem una sèrie d'activitats pensades per a grups de famílies que vulgueu passar una estona interessant i divertida a l'entorn del nostre patrimoni i la nostra història. Una oportunitat per apropar-nos al nostre passat i experimentar de primera mà com eren i com vivien els habitants de Tàrraco a través de les peces conservades al MNAT i en els diferents centres que hi gestiona.

DIVERTIM-NOS AMB ELS ROMANS!

Conèixer el món romà a través dels seus jocs i espectacles. Vine a jugar com ho feien els nens i les nenes a l'època romana!

Dies: 7 d'octubre de 2018 i 3 de març de 2019.

Lloc: Tinglado 4. Moll de Costa-port de Tarragona.

DELS MUNTOS A TAMARIT: UN RECORREGUT PER L'ENTORN NATURAL DE L'ÈPOCA ROMANA A L'ACTUALITAT.

Itinerari a peu des de la Vil·la romana dels Munts a la platja de Tamarit i a la desembocadura del riu Gaià.

Dies: 21 d'octubre de 2018 i 5 de maig de 2019.

Lloc d'inici: Vil·la romana dels Munts (Passeig del Fortí, s/n. Altafulla).

Lloc de finalització: Hort de la Sínia (Tamarit)

Aquesta activitat es realitza en col·laboració amb l'Hort de la Sínia. Centre d'educació ambiental.

CSI... A LA NECRÒPOLIS PALEOCRISTIANA!

Una proposta que ens permet conèixer els costums en relació a la mort a l'època romana.

Dies: 28 d'octubre de 2018 i 20 de gener de 2019.

Lloc: Museu i Necròpolis Paleocristians (Av. Ramón y Cajal, 84. Tarragona).

CAIUS I FAUSTINA US CONVIDEN A LA SEVA VIL·LA!

Una visita teatralitzada en la qual *Caius Valerius Avitus* i la seva esposa *Faustina* us faran d'amfitrions a casa seva i us faran participants de la seva vida quotidiana.

Dies: 4 de novembre de 2018 i 17 de març de 2019.

Lloc: Vil·la romana dels Munts (Passeig del Fortí, s/n. Altafulla).

HISTÒRIES DES DE L'OLIMP!

El món de la mitologia, dels déus i dels herois. Unes històries i un recorregut per l'exposició TARRACO/MNAT que ens permetrà entrar a l'Olimp!

Dia: 2 de desembre de 2018.

Lloc: Tinglado 4. Moll de Costa-port de Tarragona.

VIATJA A TÀRRACO!

Un recorregut per l'exposició Tàrraco/MNAT per descobrir la ciutat de Tàrraco de la mà convertits en exploradors.

Dies: 3 de febrer i 7 d'abril de 2019.

Lloc: Tinglado 4. Moll de Costa-port de Tarragona.

AL TALLER DE TERENCI CÀNDID...

Ser arquitectes en època romana.

Dia: 17 de febrer de 2019.

Lloc: Vil·la romana de Centelles (C/ Afores, s/n. Constantí).

Aquestes activitats es realitzen els diumenges a les 11 del matí, i tenen una durada de 2 h. Cal reserva prèvia.

Tel. 977 25 15 15 / 977 23 62 09 o mnat@gencat.cat.

Preu: Tallers: 5 € per persona. Itinerari: 6 € per persona.

PUBLICACIONS

<https://www.mnat.cat/publicacions/>

AUDIOVISUALS

AUDIOVISUAL "TARRACO, CIUITAS UBI UER AETERNUM EST (TÀRRACO, LA CIUTAT ON LA PRIMAVERA ÉS ETERNA)".

A partir dels records de l'emperador Adrià, que va residir a Tàrraco durant l'hivern del 121-122 dC, es fa un recorregut per la ciutat, veient la seva estructura i les seves funcions.

Idiomes: català, castellà, anglès i francès.

Durada: 14 minuts.

El podeu veure a youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=RsKWj4cZrY>

AUDIOVISUAL "DESCOBRIR CENTCELLES".

Centrat en quatre apartats –Història del descobriment; Descobrint l'edifici; El mosaic, un tresor amagat i Centcelles, una peça més del món romà–, vol donar les claus de comprensió d'aquest element patrimonial de primer ordre.

Idiomes: català, castellà, anglès, francès, alemany i italià.

Durada: 9 minuts.

El podeu veure a: A la Vil·la romana de Centcelles i a Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=ClTUrFFNzs&t=15s>

ALTRES MATERIALS

RESTITUCIÓ FOTOGRAMÈTRICA EN 3D DEL CONJUNT MONUMENTAL DE CENTCELLES – CONSTANTÍ

<https://www.youtube.com/watch?v=WhskC8l3Qj0>

PROJECTE WIKIARS A TARRAGONA: POSAR EL CONEIXEMENT A L'ABAST DE TOT HOM.

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Contributions_from_Escola_d%27Art_i_Disseny_de_Tarragona

PÒSTER: TÀRRACO, S. II D.C., de F. Tarrats (dibuix d'A. Latre). 4a edició, 2009. Color. 45 x 59 cm.

<https://www.mnat.cat/serveis-i-materials/>

DIBUIXOS RECONSTRUCTIUS DE L'EVOLUCIÓ DE LA VIL·LA ROMANA DELS MUNTS, Altafulla (MNAT / Dibuix d'Hugo Prades). <https://www.mnat.cat/serveis-i-materials/>

DIBUIXOS RECONSTRUCTIUS DE L'EVOLUCIÓ DE LA VIL·LA ROMANA DE CENTCELLES, Constantí (MNAT / Dibuix d'Hugo Prades). <https://www.mnat.cat/serveis-i-materials/>

RESERVES

És indispensable fer reserva prèvia de dia i hora per a la realització de les activitats que es desenvolupen amb monitoratge. És aconsellable, també, fer reserva de les activitats que es poden realitzar lliurement als diferents centres del museu.

Podeu reservar a:

Tel. 977 25 15 15 (de dilluns a divendres de 8:00 a 15:00h)

mnat@gencat.cat

Important: l'anul·lació d'alguna de les activitats reservades amb monitoratge sense previ avís de com a mínim 24 hores, implica el pagament del 50% de l'import total de la reserva.

REUNIÓ DE COORDINACIÓ I INFORMACIÓ

El Museu ofereix la possibilitat de realitzar una reunió de coordinació per als grups que han de realitzar activitats programades i monitoritzades, o per aquells que vulguin programar-les.

Contacte:

Tel. 977 25 15 15 (de dilluns a divendres de 8:00 a 15:00h)

mnat@gencat.cat

**museu nacional arqueològic
de Tarragona**

Tel. 977 25 15 15 · mnat@gencat.cat · www.mnat.cat